

Crna Gora
GLAVNI GRAD
GRADONAČELNIK
Broj: 01-018/21-2918/1
Podgorica, 14. april 2021. godine

Crna Gora
Pisarnica - Glavni grad - Podgorica

Priljeno: 19. 04. 21				
Org. jed.	Jed. št. i broj	Redni broj	Prilog	Vrijednost
02	016	21-	243	

SKUPŠTINA GLAVNOG GRADA

PODGORICA

Na osnovu člana 58 stav 1 tačka 2 Zakona o lokalnoj samoupravi („Službeni list CG“, br. 2/18, 34/19 i 38/20) i člana 100 stav 1 tačka 2 Statuta Glavnog grada („Službeni list CG - Opštinski propisi“, broj 8/19), podnosim **Prijedlog izmjene Programa podizanja spomen-obilježja za 2019.godinu.**

Za predstavnika predlagača prilikom razmatranja Prijedloga u Skupštini Glavnog grada i njenim radnim tijelima, određena je **Ana Medigović**, sekretarka Sekretarijata za kulturu i sport.

GRADONAČELNIK,
dr. Ivan Vuković

Na osnovu člana 8 stav 2 i člana 13 stav 1, a u vezi sa članom 38 Zakona o spomen-obilježjima („Službeni list Crne Gore“, broj 40/08, 40/11 i 2/17) i člana 54 stav 1 tačka 52 Statuta Glavnog grada („Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi“, broj 8/19), uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta Crne Gore, Rješenje broj: UPI01-041/21-18/2 od 11. marta 2021.godine, Skupština Glavnog grada – Podgorice, na sjednici održanoj dana _____ 2021. godine, donijela je

IZMJENU

Programa podizanja spomen-obilježja za 2019. godinu

Član 1

U Programu podizanja spomen-obilježja za 2019. godinu („Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi“, br.8/19, 40/19, 1/20 i 29/20), u poglavlju II tačka 5 broj „2020“ zamjenjuje se brojem „2021“.

Član 2

Izmjena Programa stupa na snagu danom donošenja, a objaviće se u „Službenom listu Crne Gore – opštinski propisi“.

Broj: 02-_____

Podgorica: _____2021. godine

Skupština Glavnog grada – Podgorice
Predsjednik Skupštine,
dr Đorđe Suhih

O b r a z l o ž e n j e

Pravni osnov

Pravni osnov za donošenje ovog programa sadržan je u čl. 8, 13 i 38 Zakona o spomen-obilježjima („Službeni list Crne Gore“, broj 40/08, 40/11 i 2/17), kojima je propisano da se spomen-obilježja podižu u skladu sa programom podizanja spomen-obilježja koji donosi skupština opštine, glavnog grada i prijestonice, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove kulture; da skupština opštine može donijeti program samo u okviru date saglasnosti nadležnog organa; da se izmjena, dorada, izmještanje, zamjena i uklanjanje spomen-obilježja vrši po postupku propisanom za podizanje spomen-obilježja, kao i u članu 54 Statuta Glavnog grada („Službeni list Crne Gore – opštinski propisi“, broj 8/19), kojim je propisano da Skupština Glavnog grada donosi, između ostalog, i program podizanja spomen-obilježja.

Razlozi za donošenje

Programom podizanja spomen-obilježja za 2019. godinu planirano je postavljanje spomenika Jeleni Petrović Savoja u Podgorici. S obzirom na okolnost da, iz objektivnih razloga, spomenik nije mogao biti podignut u 2019. godini i 2020. godini, to se pristupilo ponovnoj izmjeni Programa, u cilju određivanja novog roka.

Izmjena u dijelu roka za podizanje spomenika uslovljena je potrebom usaglašavanja sa okolnošću da će se spomenik podići u 2021. godini, da je neophodno izmijeniti i Odluku o podizanju, pa su, s tim u vezi i razlozi hitnosti koji upućuju na potrebu stupanja na snagu ovog akta danom donošenja.

Na osnovu navedenog, predlaže se Skupštini Glavnog grada Podgorice da donese navedenu izmjenu Programa.

PREGLED POGLAVLJA KOJE SE MIJENJA

II

Podizanje spomen-obilježja postavljanjem spomenika Jeleni Petrović Savoja, princezi Crne Gore i kraljici Italije

1. Jelena Petrović-Njegoš, udata Savoja (Cetinje 1873 - Monpelje, 1952)

Princeza Jelena Petrović-Njegoš rođena je 1873. godine, kao jedno od dvanaestoro djece crnogorskog kralja Nikole Prvog Petrovića i kraljice Milene. Krstio je ruski car Aleksandar Drugi Romanov. Odrasla je uz švajcarsku guvernantu. Pored vaspitanja u crnogorskoj porodici, Jelena je obrazovanje sticala u aristokratskom Djevojačkom institutu Smoljni u Petrogradu. Njen život obilježili su tragični preokreti, otac i muž za njenog života ostali su bez svojih kruna, ali i brojna dobročinstva.

Za Viktora Emanuela Savojskog, princa od Napulja, udala se 1896. godine. Brakom sa kraljem Viktorom, princeza Jelena Petrović-Njegoš je ojačala staru savojsku dinastiju, podarila joj je petoro djece (Jolanda, Mafalda, Umberto, Đovana i Marija), a zbog dobročinstva postala omiljena u italijanskom narodu. Tome svjedoče imena važnih ulica, institucija, posebno bolnica i humanitarnih ustanova u cijeloj Italiji. Među mnogim potvrdama Jelene kao smirene, skromne, požrtvovane, solidarne, ukratko narodne kraljice je i njena uloga nakon zemljotresa u Mesini, gdje se lično angažovala oko povrijeđenih, radeći kao bolničarka, starajući se i oko evakuacije teže povrijeđenih.

Sa istom posvećenošću pomogla je ugroženima tokom Prvog svjetskog rata, a kraljevsku rezidenciju, vilu Kvirinal, pretvorila je u bolnicu, radeći u njoj kao medicinska sestra.

Zbog nesebične požrtvovanosti bila je veoma popularna i sve velike evropske nacije su joj dodijelile ordenje i odale priznanje, a 1937. godine od pape Pija XI dobila je Zlatnu ružu za svoj humanitarni rad.

Danas najveća bolnica u Napulju nosi ime "Regina Elena", a činjenica da je u Mesini 1960. godine, dakle u vrijeme italijanske republike, podignut veliki spomenik kraljici Jeleni, svjedoči o tome koliko poštovanje Italija i njen narod imaju prema Jeleni.

Godine 1946. Savoje odlaze u egzil, u Aleksandriju. Nakon Viktorove smrti 1947. godine, Jelena boravi u Francuskoj, u Monpeljeu, gdje je i umrla, 1952. godine.

Posmrtni ostaci kraljice Italije i crnogorske princeze, poslije 65 godina, 15. decembra 2017. godine preneseni su u Italiju i sahranjeni u marjanskom svetilištu Vikaforte, kod Mondove, na području Kunca, u regiji Pijemont.

Najljepšim osobinama koje mogu krasiti čovjeka, princeza Jelena Petrović-Njegoš je tokom dvadesetog vijeka, na najbolji način gradila most između Crne Gore i Italije i predstavljala Crnu Goru, ostavivši ime naše države upisano u istoriji Italije.

2. Vrsta spomen-obilježja koja će se podići Jeleni Petrović Savoja je spomen-objekat - SPOMENIK.

3. Spomen-obilježje - SPOMENIK posvećen princezi Jeleni podići će Nevladina fondacija "Fondacija za izgradnju spomenika princezi Jeleni" u saradnji sa Glavnim gradom.

4. Sredstva za podizanje spomenika obezbjeđuje Nevladina fondacija "Fondacija za izgradnju spomenika princezi Jeleni".

5. Rok za podizanje spomenika je decembar 2020. godina.

6. U realizaciji podizanja ovog spomen-obilježja, u skladu sa Zakonom, donijeće se posebna odluka.

Broj: UPI01-041/21-18/2
Podgorica, 11.03.2021. godine

09 - 0 - 655 / 01 - 52 / 1

Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta, u postupku po zahtjevu gradonačelnika Glavnog grada Podgorice broj 01-018/21-687 od 04.02.2021. godine, radi davanja saglasnosti na Predlog izmjene Programa podizanja spomen-obilježja za 2019. godinu, na osnovu člana 12 stav 2 Zakona o spomen-obilježjima („Službeni list Crne Gore”, br. 40/08, 40/11 i 02/17), a u vezi sa članom 46 Zakona o upravnom postupku („Službeni list Crne Gore”, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), donosi

RJEŠENJE

1. Daje se saglasnost na Predlog izmjene Programa podizanja spomen-obilježja za 2019. godinu, broj 01-018/21-687 od 04.02.2021. godine.
2. Skupština Glavnog grada - Podgorica:
  - može donijeti Predlog izmjene Programa o podizanju spomen-obilježja za 2019. godinu, samo u okviru date saglasnosti;
  - dužna je da Ministarstvu kulture dostavi Izmjenu Programa o podizanju spomen-obilježja za 2019. godinu, u roku od 15 dana od dana njegovog donošenja;
  - dužna je da dostavi Ministarstvu kulture na saglasnost Predlog odgovarajuće odluke o podizanju spomen-obilježja iz stava 1 dispozitiva ovog rješenja.

Obrazloženje

Ministarstvu prosvjete, nauke, kulture i sporta, obratio se Gradonačelnik Glavnog grada - Podgorica zahtjevom broj 01-018/21-687 od 04.02.2021. godine, radi davanja saglasnosti na Predlog izmjene Programa podizanja spomen-obilježja za 2019. godinu.

U skladu sa odredbama Zakona o spomen-obilježjima („Službeni list Crne Gore”, broj 40/08, 40/11 i 02/17), Ministarstvo je razmatralo dostavljeni Predlog izmjene Programa podizanja spomen-obilježja za 2019. godinu. Programom podizanja spomen-obilježja za 2019. godinu, planirano je, pored ostalog, postavljanje spomenika Jeleni Petrović Savoja u Podgorici. Predmet izmjene je rok za podizanje spomen-obilježja, budući da se isti, iz objektivnih razloga, nije postavio u predviđenom roku, pa se pristupilo ovoj izmjeni, u cilju određivanja novog roka, tačnije, isti se planira postaviti tokom 2021. godine.

S tim u vezi, Ministarstvo je konstatovalo da je preostali tekst Predloga programa ostao nepromijenjen, te da su se stekli uslovi za davanje saglasnosti na isti, a sve u skladu sa odredbama odnosnog zakona.

Nadalje, na osnovu člana 13 Zakona, Skupština Glavnog grada - Podgorica, može donijeti Izmjenu Programa u okviru date saglasnosti i dužna je isti dostaviti Ministarstvu kulture najkasnije u roku od 15 dana od donošenja.

Takođe, odredbom člana 16 istog zakona Skupština Glavnog grada - Podgorica, u skladu sa Programom uz prethodnu saglasnost Ministarstva kulture donosi odgovarajuću odluku.

Shodno navedenom, odlučeno je kao u dispozitivu.

Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Crne Gore, u roku od 20 dana od dana dostavljanja istog.

B. Bratić
MINISTARKA

Prof. dr Vesna BRATIĆ

Dostavljeno - Glavnom gradu Podgorica, Njegoševa 13, 81000 Podgorica
- a/a

Kontakt osoba: Vladana Glogovac, samostalna savjetnica III *VG*
Tel: 041/232-893; e-mail: vladana.prlja@mpnks.gov.me